

Crítica

ALBERCH, Ramon; ANTÓN, Javier; JIMÉNEZ, Montserrat; QUER, Josep. *Girona a l'època de la Il·lustració*. Girona: Cercle d'Estudis Històrics i Socials de Girona, 2001. 243 p.

ALBERCH, Ramon; BOIX, Lurdes; NAVARRO, Natàlia; VELA, Susanna. *Archivos y cultura: manual de dinamización*. Gijón: Trea, 2001. 173 p.

ARBONÈS, Jordi. *L'escala de Richter*. Barcelona: Proa, 2001. 184 p.

BALSALOBRE, Pep; ROSSICH, Albert. *Literatura catalana moderna, II*. Barcelona: UOC, 2001. 305 p.

BARRAL, Xavier. *Vitralls medievals de Catalunya*. Barcelona: Lunwerg, 2001. 276 p.

BAYER, Robert. *El Grup Escolar Malagrida*. Olot: Ed. El Bassegoda, 2000. 180 p.

BEZARES, Miquel. *Quan els avions cauen*. Barcelona: Empúries, 2001. 126 p.

BOADAS, Joan; CASELLAS, Lluís-Esteve; SUQUET, M. Àngels. *Manual para la gestión de fondos y colecciones fotográficas*. Girona: CCG, 2001. 428 p.

BOLAÑO, Roberto. *Nocturno de Chile*. Barcelona: Anagrama, 2000. 152 p.

BOLAÑO, Roberto. *Putas asesinas*. Barcelona: Anagrama, 2001. 232 p.

BORRÀS, Mercè. *Refugiats/des: 1936-1939. Girona: Diputació de Girona / Caixa de Girona*, 2000. 95 p.

BRAMON, Dolors. *De quan érem o no musulmans, textos del 713 al 1010*. Vic: Eumo / Institut d'Estudis Catalans, 2000. 427 p.

BUSSOT, Gerard. *Carrers, cases i arquitectes, dels inicis fins el 1931*. Sant Feliu de Guíxols: Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, 2000. 525 p.

Metodologia filològica i la lengua del imperio

Els models lingüístics d'Europa.

A cura de J. Cornellà i C. Juber. Universitat de Girona, Institut de Llengua i Cultura Catalanes. Girona, 2001. 160 pàgines.

A banda de dues ponències eminentment teòriques sobre metodologia filològica («Models teòrics actuals en lingüística històrica», de Christiane Marchello-Nizia, i «Sociolingüística retrospectiva i actual: cap a una modelització de la història de les llengües», de Jean Michel Eloy) en camps com la lingüística i la sociolingüística històriques, dos dels textos editats en el volum *Els models lingüístics d'Europa* es refereixen a l'ús efectiu de la llengua pròpia que determinats imperis han fet sobre els seus territoris conquerits: l'historiador de l'antiguitat i professor Josep Maria Nolla («Empúries de la Baixa República. Usos lingüístics en una ciutat cosmopolita») exposa amb sàvia clarividència com a partir dels materials epigràfics emporitans es pot deduir que entre la segona meitat del segle I aC i el segle I dC el llatí prengué a Empúries tots els àmbits d'ús tant al ja minorat ibèric com a la llengua grega; i Dieter Messner («La projecció del castellà a partir del Renaixement») basteix tota una sèrie de paral·lelismes entre la puixança del castellà durant

els segles XVI i XVII en els territoris dominats pels Àustries i la forta irrupció actual de l'angloamericà en moltes comunitats lingüístiques que fan ús de les noves tecnologies electròniques. El cinquè dels textos, «Les llengües romàniques (quines i quantes?) segons la romanística de l'últim terç de segle», de José Enrique Gargallo Gil, pretén ser una recensió dels criteris que els romanistes del segle XX han tingut en compte a l'hora de fixar un nombre o un altre de llengües romàniques. L'exposició del professor Gargallo, a més d'analitzar amb prou distància les controvèrsies conceptuals entre llengua i dialecte, acaba referint-se a realitats lingüístiques menors com el benasquès, el mirandès o el barranqueño.

El llibre *Els models lingüístics d'Europa*, tots els textos del qual són en llengua catalana, fou presentat a la Universitat de Girona aquest estiu passat durant la inauguració del VI Col·loqui Internacional «Problemes i mètodes d'història de la llengua», que es dedicà al professor Modest Prats. Tot i la lamentable absència d'una de les ponències (Francesco Sabatini, «Diversitat geolingüística i forces unificants en la història lingüística d'Itàlia»), aplega les ponències del V Col·loqui, dedicat a «Models lingüístics d'Europa» i realitzat a la Universitat de Girona el juliol de 1999. Com a tal, tenint en compte l'alta volada teòrica d'aques-

tes trobades, és recomanable —altament recomanable!— per a filòlegs de nivell i estudiants que tinguin uns mínims coneixements d'història i que estiguin prou avesats a la metodologia de la història de la llengua i a la terminologia específica del món de la lingüística sincrònica i diacrònica.

Daniel Ferrer

125 anys d'imatges de Figueres

PADROSA, Inés

Història gràfica de Figueres. 125 anys de ciutat.

Figueres. Brau Edicions i Ajuntament de Figueres, 2001. 229 p.

Inés Padrosa acaba d'escriure un llibre d'història de Figueres. En aquesta ocasió la història de Figueres explicada a través dels documents fotogràfics. I aquest no és un exercici gens senzill, sobretot, com és el cas, quan no es vol convertir la fotografia en el farciment d'un text o en la il·lustració d'una cronologia, sinó en la protagonista documental de tot el discurs expositiu.

El llibre, en una acurada edició, posa de manifest des del primer moment l'esforç i la dedicació de l'autora a aquest projecte. En són una prova evident la llista d'agraïments, la relació de centres públics i privats d'on procedeixen les fotografies, així com la relació